

quantum breuitas temporis et sermonis pmi
sit inferui. **N**unc de creatura quid absq; du
bitatione credere debeas intualo.

Primapaliter itaq; tene omnē naturā
que nō est trinitas de⁹ ab ipsa sancta
trinitate que sol⁹ verus et etern⁹ de⁹
est creatam ex nichilo. **A**c sic vniuersa ī celis
et ī terra. visibilia et inuisibilia. siue tronos
siue dominaciones. siue principatus. siue po
testates opus atq; creaturam esse sancte
trinitatis. que est vnus deus. rerum omniū
creator et dominus eternus. omnipotens et
bonus habens naturaliter vt sit. et vt mutari
aliquando nō possit. **E**t hic de⁹ qui sine in
itio semper est quia sūme ē dedit rebo a se crea
tis vt sint. non tamen sine initio quia nulla
creatura eiusdem nature est cuius est trinitas
vnus et verus. et bonus de⁹. a quo creata sūt
omnia. et quia summe bonus est dedit omnibo
naturis quas fecit vt bone sint. non tamen
tantum bone quantum creator omnium bonoz
qui non solum summe bonus. sed etiā sūmum
atq; incommutabile bonū est. quia eternum
bonum est nullum habens defectum. nullum ha
bens profectum quia non habet initium. **I**deo
quippe nature a deo facte pficere possūt. quia

esse ceperūt ideo deficere ⁊ q̄a ex nichilo facte
ad defectum eas condicio ducit originis ⁊ ad
profectū vero prouehit operatio creatoris. **I**n
eo igit̃ primū trinitatis que deus ver⁹ est. ei
nitas sine inīcio naturaliter agnoscat̃ ⁊ q̄a que
dā ita fecit vt cū eē q̄dē ceperit ⁊ tam̃ nō esse
aliquando nō possūt ⁊ **I**n eo vero ei⁹ omne in
telligit̃ ⁊ quia omnē creaturā visibilē atq; in
sibilē idest corporalē atq; spiritalē de nichilo
fecit. in quib⁹ ipsa rerum diuersitas multoma
gis cōmendat bonitatem atq; omnipotenciam
creatoris. **N**isi enim omnipotēs ess; nō vna
eadēq; facilitate sūma atq; vna feciss; ⁊ et nisi
sūme bon⁹ ess; nō se gubernādis rebo q̄q; inf
imis p̄stitiss; ⁊ **I**git̃ tā ī magnis q̄ ī paruis q̄
busq; rebo cōditis. magna ē bonitas atq; omī
potēcia cōditoris. **O**mīa enī sapient̃ fecit sūma
veraq; sapiēcia. cui naturalit̃ hoc ē eē q̄d sapiē
tē eē. hoc facere q̄d sapienter facere. **S**impli
citas itaq; multiplicis sapiencie dei ⁊ magnitu
dinem celsitudinis sue non solum in magnitu
dine sublimium creaturarum. **V**erum etiam in
infimarum paruitate cōmendat dum bona om
nia q̄ creauit nō solum multo inferius dissimī
li⁹ q̄a creatore suo sūt ⁊ vtputē nō prolata de
ipso ⁊ seu facta prorsus ex nichilo vrū etiam

inter se non equaliter sunt. **S**i vnaqueq; res
ita permanet sicut a deo cum non esset acce-
pit. alia quidem sic. alia autem sic. **R**eq; enī
sic datum est corporib; ut sint. sicut spiritus
acceperunt cum ipso quoq; corpore nō equa-
liter sint. et in iphs celestib; atq; terrestrib;
inueniatur non nulla diuersitas. cum tam ce-
lestia q̃ terrestria. non solum impari distent
quantitate molis. verum etiam dissimili splē-
dent claritate. **A**lia namq; est sicut apostol⁹
diat claritas celestiu corporum alia terrestri-
um. **I**n iphs quoq; celestib; alia claritas lu-
ne et alia claritas stellar. stella a stella differt
i claritate. **C**orporaliū igiē naturar diuersitas
ostendit vnāquāq; earū non hoc esse qd ex se
semper habere potuerit. sed quia ex dispositio-
ne atq; opere omnipotentissimi atq; immu-
tabilis et sapientissimi creatoris accepit. q̃a
si vni⁹ eiusdemq; nature esset quelibet crea-
tura corporalis cui⁹ ē sancta trinitas que vn⁹
est deus nec localiter in loco esset nec tempo-
ris mutationem aliquando sentiret. nec de lo-
co transiret ad locum. nec circūscriberet quā-
titate molis sue que omnia ostēdunt huiusce
modi naturarum illum esse opificem. cui null⁹
latus aut angustus est locus quia non minus

in angustis q̄ in latis totus est ⁊ nec mutat
tempore qui solus potest volumina temporum
nō temporali volubilitate. s; eterna stabilitate
mirabiliter ordinari ⁊. **Neq;** enim in tempore
cogitat quemadmodum temporum series ⁊ re
rum decessione ac successione transcurat. nec
aliqua molis quātitate terminatur. quia nul
lo occludit ⁊ neq; per mūdi partes partibus
suis est ipse diffusus ⁊ vt maiores mundi par
tes suis maioribus impleat ⁊ ⁊ minores minori
bus implendo nusq̄ tamē tot⁹ infundat. **I**pse
est enim de⁹ q̄ ait. **Celum ⁊ terrā ego impleo**
Omnia igitur que fecit idest spiritus ⁊ corpo
ra sūma et vna. celestia atq; terrestria. viuē
cia et quibus facultatem viuēdi nō dedit. ineffa
biliter ubiq; totus dominus deus et implet ⁊
continet. nec in hīs que diuiduntur ipse diui
ditur. nec in hīs que mutantur ulla mutatio
ne variatur. **N**isi enim naturaliter incom
mutabilis ipse esset numq̄ in rebus mutabili
bus ordo quidem consilij ac dispositionis per
maneret. **D**eus igitur rerum corpore
arum atq; incorporearum creator eo primū
se nullum esse corpus ostendit manifestando
quia quibusdam corporibus vitam non dedit
cum corpora omnia ipse deus creauerit.

Ipse autem naturaliter vita est. quia si vita non esset non uiuencia corpora non fecisset. **R**eque enim facit rem non uiuentem nisi res uiuens. **N**on igitur vnus nature cum deo sunt corpora que uiuere omnino non possunt. ac sic neque illa corpora vnus nature cum deo sunt quibus singulis singulos brutos atque irrationalibus spiritibus quibus eadem corpora uiuificantur ac sensificantur inseruit. **S**ed nec ipsi bruti spiritus vnus nature cum deo sunt. Quos licet uiuificandis sensibus vegetandisque inseruerit corporibus. ipsi tamen spiritibus nullum intelligendi largitus est lumen quo suum possent. aut agnoscere. aut diligere creatorem. **I**psos quoque spiritus quos carnales atque intellectuales esse non dubium est. **Q**uis audeat blasphemus spiritu et ceco corde eiusdem nature cuius est deus vel putare vel dicere cum deus utique naturaliter incommutabilis sit omnino et immensus. **Q**ui cum in se diuersitatem ullam habere non possit. **I**n eisdem tamen spiritibus quos rationales atque intellectuales fecit diuersitatem sue operationis ostendit. **I**n quibusdam enim idest quibus terrenis ac mortalibus sunt inserti corporibus. et si nullus est localis motus quia per locorum corporalium

partes cū ipsi in corporibz sunt non p̄tialati
sūt. **S**ed sicut in totis corporibz tota sic eorū
dem corporū partibus tota sunt. tamē cogita
cionum varietas diuerſitatem in eis cuiusdā
temporalis mocionis ac mutacionis ostendit
hummodo aliquid nesciunt. modo sciunt. mo
do volunt. modo nolunt. modo sapiunt modo
desipiunt. modo iniqui ex iustis. modo iusti
sunt ex iniquis. modo pietatis illustantur lu
mine. modo deprauantur tenebroso impieta
tis errore. **I**llos quoq; quos terrenorum cor
porum grauat nulla lutulenta materies idest
angelicos spiritus. quis non videat non vni
nature esse cū deo. h̄ facti ex nichilo. Quorū
naturalis mutabilitas ī eo cognoscit̄ q̄a eiusdē
creature pars est ī deteri⁹ pmutata. **D**einde
hij q̄ deprauati nō sūt. licet illi⁹ dono a q̄ cum
non essent facti sunt indefessa. **E**t inquantū
creature angelice gr̄tis datum est perfecta di
lectione cōtemplacione atq; exultacione multi
tudinē dulcedinis domini incessabiliter su
mant. nec ab eo naturali condicione deficiāt
Et si inherētibus deo nichil inest de varieta
te temporis. **¶** Quia collato sibi eterne incor
ruptionis atq; incommutabilitatis munere
et nichil in se ſenciant mutacionis. . . .

inest tamen singulis terminus naturalis quo
a se inuicem discernuntur. quia nullus eorum
est in alio. et cum vni eorum opus quodlibet
iniungitur. alius quoque alteri operi implendo
diuine potestatis deputatur arbitrio. **H**ec
omnia ostendunt etiam sanctos angelos cre
aturam esse sancte trinitatis. cuius per singu
las res quas utique sic voluit fecit apparet in
uincibilis et sapientia in dispositione et virtus in
opere. Quosdam igitur spiritus sic deus crea
uit ut semper essent. quosdam vero ut esse
spiritus quandoque desinerent. Illos iatque desi
tuos quosdam ex aqua. quosdam quia sic
voluit omnipotens produxit ex terra. **S**upe
riores vero spiritus nullum cum corporeis ele
mentis habere fecit naturale consortium quos
eternos creauit et eis facultatem atque intelli
genciam cogitande cognoscende. diligendeque
diuinitatis inseruit. quos tamen ita creauit
ut etiam pre seiphs illum diligerent cuius se
tales creatos opere cognouissent cum eorum
ut tales fierent nulla merita precessissent. Et
ut hec dilectio haberet iustam et congruam lau
dem voluntatis quoque eis tribuit libertatem. ut
esset eis possibile. siue ad eum qui supra eos
est intencionem sancte dilectionis erigere siue

ad se vel ad ea que infra eos sūt prauē cupidi-
tatis semetipsos pondere declinare. Non est
igitur natura que in eternum posset siue mīse-
re siue bene viuendo subsistere. nisi q̄ potest
de deo ipsius dei munere cogitare. **H**ec autem
natura intellectualis in animabus est homi-
nū et spiritibus angelorū. **D**e⁹ quippe cognoscē-
dī ac diligendi se. nō nisi angelis atq; homi-
nibus indidit facultatem. Quibus propter arbi-
trij libertatem que maxime debuit intellectua-
li creature creatoris benignitate conferri. ita
cognoscendi ac diligendi se facultatem volun-
tatemq; donauit. vt eam vnusquisq; et habe-
re posset et perdere. **S**i quis tamen eam spō-
te perdidit. suo eam deinceps arbitrio re-
sumere non valeret. vt illius essent sancte co-
gitacionis iicia gratuite dono bonitatis denuo
renouandis quibus vellet infundere. cuius
fuit in ipso creacionis exordio nullis precedē-
tibus meritis. spiritus et corpora locis atq;
affectionibus p̄ eo vt ipse sapiēs voluit cōgru-
is mirabiliter ordinati. **A**ngeli ergo atq;
homines pro eo quia rationales sunt facti et
nitatis ac beatitudinis donum. in ipsa nature
spiritualis creacione acceperūt. ita scilicet vt
si dilectionē creatoris sui iugit̄ iheressēt simul

eterni beatiq; mansissent. **S**i vero proprie li
bertatis arbitrio contra summi creatoris im
perium suam mitterentur facere voluntatem p
tinus a contumacia beatus discederet. et
ad supplicium eis relinqueretur eternitas mi
sera. erroribus doloribusq; deinceps cruciata
Et de angelis quidem hoc disposuit et imple
uit. vt si quis eorum bonitatem voluntatis p
deret nūq̃ eum sine diuino munere repararet.
Pars itaq; angelorū que a suo creatore de o
quo solo bono beata fuit. voluntaria prorsus
auersione discessit. equitatis superne iudicio
iniciū sue dampnationis ī ipsa auersione vo
luntatis inuenit. vt non aliud ei esset incipe
re iam puniri quā illi? beatiſſimi boni dilectioe
deſtitui. **Q**uā de? in eterno sic totā p̃cepit re
manere supplicio vt etiam ignem ei eternum
pararet. in quo illi omnes preuaticatores āge
li nec mala possunt voluntate unquā carere
nec pena. sed permanente in eis iniuste auer
ſionis malo. permaneat etiam iuste retribu
cionis eterna dampnatio. **H**orum malorum
princeps dyabolus primos homines quia ad
peccati participium inuidus dupit. non eis
tantum sed et vniuerſe propagini eorum am
licio peccati meritum mortis inseruit. **D**eus

autem misericors et iustus : sicut dyabolo at
q; angelis eius propria cadentib; voluntate
ceteros angelos in sue dilectionis eternitate
firmavit. ¶ Sic etiam humani generis mas
sam non totam in sempiternum perire permi
sit. Sed quos voluit eius gratuita bonitas re
pulsis tenebris in quibus omnis humana na
tuitas peccati originalis cōdemnatione ver
satur : reducidos predestinauit ad lucē. In
eo precipue demonstrans qđ istos originalis
peccati vinculis ī debita gracia liberatoris ab
solueret cū alios et qđ maxime paruulos qui
bus nulla possunt vel bona vel mala inesse
proprie merita volūtatis in solubili neq; eter
na dāpnacio retineret. ¶ Bone quoq; volun
tatis et cogitationis initium non bonum ex se
ipso nasci : sed diuinitus et parari et tribui in
eo deus euidenter ostēdit. ¶ Quia neq; dya
bolus : neq; aliquis angelorum eius : ex quo
ruine illius merito in hanc sunt inferiorem
detrusi caliginem bonam potuit aut poterit
resumere voluntatem. ¶ Quia si possibile es
set : vt humana natura postqđ a deo auersa
bonitatem perdidit voluntatis ex seipsa rē
sus eam habere potuisset. Multo possibilis
hoc naturam haberet angelica : que quanto

minus grauat^r terreni corporis pondere. tan-
to magis esset predata hac facultate. **S**ed os-
tendit deus vnde bona voluntas hominib⁹ def-
quam sic amiserunt angeli cum haberent vt
amissā deinceps habere non possēt. Quoniā
igitur digna est eadem voluntas bona per dei
graciā eterni beatitudinis premissio. et iniqui-
tas angelica atq³ humana esse non debet im-
punita. propterea secundum catholice fidei re-
gulam venturum esse filium dei ad puniendos
omnes peccatores angelos et adiudicādos ho-
mines uiuos et mortuos fideliter expectam⁹.
Testatur enim beatus petrus quia de⁹ ange-
lis peccantib⁹ non peperit sed carcerib⁹ cali-
ginis inferi detrudens tradidit in iudicio pu-
niendos reseruati. **D**e hominib⁹ quoq³ uiuis
et mortuis iudicandis. beatus paulus hec ait
Testificor coram deo et cristo ihesu qui iudi-
caturus est uiuos et mortuos. et aduentum ip-
sius et regnum eius. **I**n cuius aduentu ab illo
primi hominis corpore quē deus de terra plas-
mauit vsq³ ad omnium hominū corpora q̄
animata quandoq³ uiuere ceperunt ab illo re-
suscitabuntur a quo operante creata sūt. **S**in-
gula vero corpora illis singulis suis animab⁹
in resurrectione reddentur. quas in matris

ut viuere inciperet ventribus habere cepit. ut
scilicet anime in illo examine iusti iudicis in eis
dem singulis corporibus suis accipiant retribu
tionem siue regni siue supplicij. in quibus siue bo
na siue malam qualitate vite presentis habu
erunt. Qualitas autem male vite ab infidelitate
incipit que ab originalis peccati reatu incipit
sumit. in quo quisquis ita viuere incipit. ut
ante finiat vitam quam ab eius obligatione
soluatur si vnus dici. vel vnus hore spacio
anima illa vixit in corpore. Reesse est eam
cum eodem corpore interminabilia gehenne
supplicia sustinere. vbi dyabolus cum angelis
suis in eternum arsurus est. ¶ Qui et primus
peccauit. et peccatum primis hominibus p
suasit. vbi cum eo etiam fornicarij. idolis ser
uientes. adulteri. molles. masculorum con
bitores. fures. auari. ebriosi. maledici ra
paces. et omnes qui opera carnis agunt. De
quibus dicit beatus apostolus. quia regnum dei non
consequetur. Si ante huius vite terminum a vis
suis malis quersu non fuerint. eternis ignibus
exurentur. Omnis enim homo qui in hoc seculo
vsque ad finem in iniquitatum dilectione. et cor
dis obduracione permanserit. sic hic eum noxia
dilectio tenuit. sic eum sine fine sempiterna

et cruciatio retinebit. **E**rit enim etiam iniquorum
resurrectio. sed sine mutacione quam solis fide
libo et ex fide iuste uiuentibus daturus est deus.
Hoc est enim quod ait beatus paulus. omnes
quidem resurgemus. sed non omnes immuta
bimur. **O**stendens autem iustos diuino mu
nere amutandos ait. et nos immutabimur. **H**a
bent ergo iniqui cum iustis resurrectionem
carnis amunem. immutacionis tamen gratiam
non habebunt que dabitur iustis. quoniam
a corporibus impiorum non auferetur corruptio
et ignobilitas et infirmitas in quibus seminan
tur. que ob hoc non extinguuntur ut illud iu
ge tormentum corpori atque anime sit mortis
eternae supplicium. **I**uste uero anime quas hic
redemptor deus gratis ex fide iustificat et iusti
ficatis bene uiuendi usque in finem perseueran
ciam tribuit. in ipsis corporibus in quibus hic
iustificacionis gratiam diuinitus acceperunt
et in quibus iustificate per fidem in karitate dei
proximi que uixerunt. regni celestis eterna be
atitudine potientur. glorificatis etiam corpori
bus suis. que sine dubio carnis natura quam
deus creauit ueraciter permanente. non sicut
hic animalia sed spiritalia. **S**anctorum enim
seminat corpus animale. surgit corpus spiritale.

In hīs p illā imutationē q̄ solis habet iustis
implebit qd oportere dicit apłs vt corruptibile
hoc iduat icorruptionē . ⁊ mortale hoc iduat
imortalitatē . i quibz sex⁹ masculin⁹ vel femini
n⁹ sic eadē corpa creata sūt pmanebit . Quoz
gloria erit p factorz bonoz diueritate diuersa
omnia tamē corpa siue masculoz . siue femina
rū . q̄cūq; i regno illo erūt glorioſa erūt . Ille
autē iudex nouit quāta vniciq; sit donatur⁹
gloriā . q̄ i hac vita p misericordiā gr̄as iusti
ficiō puenit quos illic per iusticiā gloriſicare
diſponit . **T**empus vero acq̄rendi vitā eternā
in ista tamen vita deus hominibz debet . vbi
voluit esse etiā penitentiā fructuosā . **I**deo
autem hic penitencia fructuosa est . quia po
test hic homo deposita malicia bene viuere . et
mutata voluntate merita simul op̄atq; muta
re . et in timore dei ea agere que placeant deo
Quod qui i hac vita non fecerit . habebit qdē
penitentiā in futuro ſeculo de malis ſuis . ſi
indulgentiā in conſpectu dei non inueniet
quā et ſi erit ibi ſtimulus penitudinis nulla
ibi erit correctio voluntatis . **A** talibz enī ita
culpabit inīqtas ſua . vt nullaten⁹ ab eis poſ
ſit . vel diligi . vel deſiderari iusticia . **V**olun
tas enim ipſorum talis erit

ut habeat in se semper malignitatis sue suppli-
cium. nūq̃ tamen recipere possit bonitatis af-
fectum. Quia sicut illi qui cum cristo regna-
bunt nullas in se male volūtatis reliquias ha-
lebunt. itaq; isti qui erunt supplicio ignis et
in cum dyabolo et eius angelis deputati. sicut
nullā vltērius habebunt requiem. sic bonam
nullatenus habere poterunt voluntatem. Et
sicut coheredibz cristi dabit̃ perfectio gracie
ad eternam gloriam. asortibz dyaboli cumu-
labit ipsa malignitas penam quando exteri-
oribz deputati tenebris. nullo illustrabuntur
interiori lumine veritatis. Pro inde omni
homini in hac vita esse potest vtilis peniten-
cia quā quocūq; tempore homo egerit quāli-
bet iniquus quālibet annosus. si toto corde re-
nunciauerit peccatis preteritis et pro eis in
conspectu dei nō solum corporis sed etiam cor-
dis lacrimas fuderit. et malozum opēz macu-
las bonis operibz diluere curauerit. omnium
peccatorum indulgentiam mox habebit. Hoc
enim nobis dominus propheticis promittit
eloquio dicens. si conuersus fueris et ingemu-
eris saluus eris. Et alio loco dicitur fili pec-
casti. ne abicias iterum. sed et de preteritis
deprecare ut tibi dimittantur. Nūq̃ peccāti

eff; ibidicta p peccatis deprecio .si deprecia non
eff; remissio concedenda. **S**z etiā penitēcia pecca
tori .tūc pdest .si eā in ecclesia catholica gerat
cui de⁹ in psona beati petri . ligādi solūēdiq;
tribuit potestatem dicens . que alligaueris
super terrā erunt ligata ⁊ i celis . et q̄ solue
ris sup terrā erunt soluta et in celis **I**n qua
cumq; igitur homo etate veram peccatorum
suorum penitenciam egerit . et vitam suam
deo illumināte correperit . nō puabitur indul
gēcie munere . q̄a deus sic p pphetā dicit . non
vult mortē moriētis . quantū vt reuertatur a
via sua mala ⁊ viuat anima ei⁹ . **V**erū tamen
null⁹ hominū debet sub misericordia dei i suis
diuici⁹ remanere peccatis . cū etiā i ipso corpo
re nemo velit sub spe future salutis diuicius e
grotare . **T**ales enim qui ab iniquitatib;
suis recedere negligunt . et sibi de deo indulgē
ciam repromittunt . non numq̄ ita preueniū
tur repentino dei furore vt nec conuersionis
tempus . nec beneficium remissionis inueni
unt . **I**deo vnumquemq; nostrum sancta scrip
tura benigne premonet dicens . **N**e tardea
ris conuerti ad dominum . et ne differas de
die i diē **S**ubito enī veniet ira ei⁹ et i tēpore
vidicte disperdet te **D**icit etiā beatus dauid

Hodie si vocem eius audieritis nolite obdura-
re corda vestra. Cui beatus quoque paulus con-
cordat hīs verbis. Videte fratres ne forte sit
in aliquo vestrum cor malū incredulitatis dis-
cedendi a deo viuo. sed adhortamini vos met
ipsum per singulos dies donec hodie cognomi-
natur ut non obduretur quis ex vobis fallacia
peccati. **O**bdurato igitur viuit corde. siue quod
conuertitur desperans de indulgentia peccato-
rum. siue qui sic misericordiam dei sperat ut
usque in finem vite presentis in suorum crimi-
num peruerſitate remaneat. **P**roinde dilige-
tes misericordiam dei. metuentesque iusticiam
nec de remissione peccatorum desperem⁹. nec
remaneam⁹ in peccatis scientes quia illa om-
nium hominū debita sic exactura equitas ius-
tissimi iudicis. que non dimiserit misERICOR-
dia clementissimi redemptoris. **S**icut enī
misericordia suscipit absoluitque quoslibet. ita
iusticia repellet et puniet obduratos. **H**ī sunt
qui peccantes in spiritum sanctum. neque in
hoc seculo neque in futuro remissionem accipi-
ent peccatorum. **I**deo autem hominis anima
intellectualis spiritus est. ut querat. agnoscat
atque discernat. et tempus operum suorum pro
quibus receptura est in iudicio que ordinavit

diuina iusticia et eiusdem retributionis tem-
pus et quo non etiam licebit aut opera mutare
aut remissionem peccatorum suorum de diui-
na misericordia utiliter postulare. **C**eteri ve-
ro spiritus omnium animalium quibus non est in-
tellectus quia quidam eorum de terra quidam
de aquis originem ducunt. De aquis enim sunt
reptalia et volatilia. De terra vero quedam que
reputantur quedam vero que gradiuntur exorta sunt.
Tam diu spiritus sunt quam diu in corporibus vi-
uunt. Anima quippe que rationis capax diui-
nitus facta non est cum carne sua et incipit
et desinit viuere quia quando corpori vitam
non tribuit et ipsa non viuit atque ita miro modo
cum omni carni anima viuendi fit causa. **S**pi-
ritus tamen irrationalis tam diu viuit quam diu in
carne manere potuerit et dum a carne sua sepa-
retur extenuatur. Ita fit ut cum ipse vita carnis
sue fit viuere ipse nequeat quando vitam car-
ni ministrare destiterit et si non fit caro cui
vitam dare valeat ipse quoque eam protinus
non habebit. **I**deo nec eternitas in rationa-
libus spiritibus data est nec aliquod eis iu-
dicium preparatum nisi quod eis vel beatitudo pro bonis
vel dampnatio pro malis reddatur operibus. **I**deo
autem in eis nulla operum discretio requiratur quia

nullam intelligendi facultatem diuinitus acce-
perunt. **P**ropterea igitur eorum corpora re-
surrectura nō sūt ⁊ quia nec ipsis animalib⁹
aut equitas ⁊ aut iniquitas fuit ⁊ pro qua eis
etna vel beatitudo sit tribuēda vel pena. **I**git̃
animalia presentis seculi cursum atq; ornatū
secundum creatoris incōprehensibilem per-
agunt voluntatem ⁊ que de suis factis nullam
rationem redditura sunt ⁊ quia rationalia non
sunt. **N**ūquid enim de bubis cura est deo. Ho-
mines vero quia rationales facti sunt ⁊ et de
se et de omnib⁹ rebus quas in vsum vite pre-
sentis acceperunt ⁊ rationem reddituri sunt
deo et pro suorum actuum qualitate recipient
aut penam ⁊ aut gloriam. **O**mnes enim nos
manifestari oportet ante tribunal cristi vt re-
cipiat vnusquisq; ppria corporis prout ges-
serit siue bonum siue malum. **T**unc scilicet
cum secundū ipsius nostri creatoris ac redēp-
toris elogium omnes qui in monumentis sūt
audient vocem eius. **E**t procedent qui bona
fecerunt in resurrectionem vite ⁊ qui vero ma-
la egerunt in resurrectionem iudicii vt scilicet
qui mala egerunt eant in obusconem eternā
cum dyabolo semper arsurū principe omnium
malorum. **¶** **¶** qui vero bona fecerūt eant in

vitam eternam regnaturi sine fine cum cristo
rege omnium seculorum. **I**lli autē cum cristo
regnabunt quos deus gratuita bonitate sua p̄
destinauit ad regnum. **Q**uia enim eos tales
predestinando preparauit vt regno digni es
sent. preparauit vtiq; secundum propositum
vocandos vt obediant. preparauit iustificādos
vt accepta gracia recte credant et bene viuāt
Preparauit eciam glorificandos. vt cristi co
heredes effecti regnum celorum sine fine possi
deant. **A**d quod regnum diuersis temporibz
per sacramenta que ad fidem incarnationis
sue cristus instituit illi perueniunt. **Q**uos
deus gratis nullo bone voluntatis. vel boni ope
ris merito precedētes saluabit quemadmodū
et ex illo tempore quo saluator noster dixit.
Si quis non renatus fuerit ex aqua et spiri
tu sancto non potest introire in regnum dei.
Absq; sacramento baptismatis preter eos q̄
in ecclesia catholica sine baptismo pro cris
to sanguinem fundunt. **N**ec regnum celōū
potest quisq; accipere. nec vitam eternam. q̄
siue in catholica siue in heresi quacūq; . vel
scismate quisq; in nomine patris et filij et
spiritus sancti baptismi sacramentum accepe
rit integrum sacramentum accepit. * *

sed salutem que virtus est sacramenti non ha-
bebit si extra ecclesiam catholicam ipsum sac-
mentum habuerit. **E**rgo debet ad ecclesiam re-
dire non ut sacramentum baptismatis iterum
accipiat. quia nemo debet in quolibet homine
baptisato repetere sed ut in societate catholi-
ca vitam eternam accipiat ad quam obtinen-
dam nunquam potest esse idoneus. qui cum sacra-
mento baptismatis ab ecclesia catholica reman-
serit alienus. qui si et elemosinas largas fa-
ciat et pro nomine christi etiam sanguinem fun-
dat. pro eo quod in hac vita non tenuit ecclesie
catholice unitatem. non habebit eternam salutem.
Ubi enim cuique potest prodesse baptismus. ibi
potest et elemosina prodesse. baptismum au-
tem extra ecclesiam prodesse non potest. **U**nde
igitur in ecclesia tantummodo catholica potest
vnicuique prodesse. et perceptio baptismatis
et opera misericordie et nominis christi glori-
osa confessio. si tamen in ecclesia catholica
bene uiuatur. **S**icut enim sine ecclesie catho-
lice societate. nec baptismus aliam potest pro-
desse. nec opera misericordie nisi forte ut mi-
nus torqueatur non tamen ut inter filios dei
reputetur. sic intra ecclesiam catholicam per
solum baptismum vita eterna non acquiritur.

si post baptismum male viuatur. **R**am et illi
qui bene viuunt debent operibus misericordie
indefinenter insistere. scientes se licet leuia
non nulla tamē cotidie contrahere peccata. p
quibus etiā sancti et iusti semper i hac vita deo
dicere debent. dimitte nobis debita nostra sic
et nos dimittam⁹ debitoribus nostris. **Q**ue
peccata quādo etiam in rebus licitis et a deo cō
cessis frequentē hominibus subrepunt. et quan
to magis fortioribus cibis corpus impletur
et carnalibus cor hominis actibus atq; affec
tibus implicatur. tanto frequenter culpa in
hac mortalitate contrahit. **P**ropterea humi
les serui cristi qui cupiūt domino suo sine im
pedimento absq; animi noxia occupatione
seruire. coniugia omnia non appetunt. et a car
nibus ac vino abstinent in quantum ualido
corporis permittit. non quia peccatum est
aut coniugem habere. aut vinum carne sue p
cipere. **R**am beatus apostolus dicit. quia
omnis creatura dei bona et nichil reiciendum
qđ cum gratiarum actione percipitur. **S**ac
tificatur enim per verbum dei et orationem
Coniugium quo q; in primis hominibus deus
instituit et benedixit. **P**ropter quod etiā
beatus apostolus ait

honorabile coniugium in omnibus et thorug in

maculatus. **I**gitur serui dei in eo quod a carnibus
et vino abstinent non tamquam res immundas re-
fugiant. sed mundicie vite instituta sectantur.
Et in eo quod coniugia non habent. non nupcia-
rum bonum crimen esse existimant. sed conti-
nenciam iugem bonis nuptiis meliorem esse
non dubitant. isto quam maxime tempore. quan-
do dicitur de continencia qui potest capere ca-
piat. **D**e nuptiis vero dicitur qui se non con-
tinet nubat. **I**n vno enim hortacione virtus
exoritur. in altero infirmitas remedio suble-
uatur. **U**nde quia egritudine semper est consu-
lendum. **P**ropterea si cui primo contigerit
priuari coniugio. si voluerit secundas vel et-
iam tercias mittere nuptias. nullum de illis pec-
catum habebit. si eas caste seruauerit id est si
vnus et vna legitime dum taxat coniuncti fi-
dem seruent. vt nec ille mulieri. preter vxo-
rem. nec illa viro preter maritum. nullatenus
misceatur. **I**n talibus et si fuerit aliquis coniu-
galis excessus qui tamen non legitimam vio-
let theorum. habebit non nullum sed veniale
peccatum. **S**ed hec illorum sunt qui nullam
vouerunt continenciam deo. **C**eterum quisque
seipsum castrauerit propter regnum celorum
et in corde suo continenciam deo vouerit. non

solū si mortifero fornicationis crimine maculet
verū etiā si aut vir uxore accipere aut mulier
nubere voluerit secūdu apostoli sententiā dāp
nationem habebit quia primā fidē irritā fecit
Sicut ergo secūdu apostoli sententiā dignū
est vt uxori vir debitū reddat et similiter et vx
or viro. **Q**uia si q̄s acceperit uxore non pec
cat et si virgo nupserit nō peccat. **I**ta secūdu
eiusdē apostoli dictū qui statuit ī corde suo fir
mus nō habens necessitatē et potestātē autem
habet sue volūtatis et vuerit continēciā deo de
bet eā vsq; ī finē tota mētis sollicitudinē custo
dire ne dampnationē habeat si primā fidem
irritā fecerit. **S**imilit̄ et coniugati viri vel con
iugate mulieres si ex cōsensu perhēnē deo vue
rint continēciā et nouerint se voti sui obnoxa
detineri nec iā sibi debere cōmixtionē carnis
quam licitam prius habuerunt sed deo se de
bere continēciam quam vuerūt. **T**ūc enim
vnusquisq; regnum celorum quod sanctis p
mittitur possidebit. **S**i obliuiscens que retro
sunt et in anteriora extendens seipsum secun
dum quod in psalmis dicitur. **N**ouete et reddi
te domino deo vestro qđ sit esse licitum et ad
profectum melioris vite pertinere cognoscit
et libenter vueat et celeriter reddat et in

in hoc quod votum reddit meliori semper co
natu pficiat. **O**mnium enim vouenti deo ⁊ reddē
ti quod vult ipse quoq; deus reddet celestis
regni premia que promisit ⁊

Heremissime itaq; tene ⁊ nullatenus du
bites. patrem et filium et spiritū sanc
tum vnum esse naturaliter deū ⁊ ī cui⁹
nomine baptisati sumus. Cum enim aliud no
men sit pater. aliud fili⁹. aliud spirit⁹ sanct⁹
Hoc est vtiq; vnum nature nomen horū triū
quod dicitur deus qui dicit in deuteronio
Videte videte quoniam ego sum deus ⁊ et non
est alius deus preter me ⁊ Et de quo dicitur
Audi israhel dominus deus tuus deus vn⁹ est
et dominū deū tuū adorabis et illi soli seruiēs

Heremissime tene et nullaten⁹ dubites
patrem et filium et spiritum sanctum
idest sanctam trinitatem esse solum
naturaliter verum deum ⁊ quia cum tres deos
nobis colere nō liceat nisi vnū solū verū deū
tamen sicut pater verus deus dicitur testante
apostolo q̄ ait ouersi estis ad deū a simulacris